

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Der stilles forslag om ændring af Danmarks Geologiske Undersøgelsses formål og ledelsesstruktur. Dette sker bl.a. med udgangspunkt i Miljøministeriets afsnit i den af undervisningsministeren den 31. marts 1987 afgivne redegørelse til Folketinget om sektorforskningen, ligesom der tages udgangspunkt i de ændringer af DGU's virksomhed, som har fundet sted efter vedtagelsen af Lov nr. 293 af 10. juni 1981 om anvendelsen af Danmarks undergrund.

2. Den geologiske kortlægning af Danmark blev iværksat i 1888 ved oprettelsen af DGU, der siden da har haft til formål at udrede landets geologi, herunder at fremstille kort over de geologiske formationers lejringsforhold og deres egenskaber, samt at stå til rådighed for samfundet ved løsning og vurdering af et bredt spektrum af geologiske problemstillinger.

DGU har siden oprettelsen organisatorisk været tilknyttet forskellige departementer og styrelser, og i 1984 blev DGU henlagt til Miljøministeriets departement på linie med Miljøministeriets styrelser.

I praktisk taged alle lande varetager statslige institutioner udredningen og kortlægningen af de geologiske forhold. Overalt på Jorden er behovet for at indhente et grundigt kendskab til de geologiske forhold øget i takt med den industrielle udvikling, som i vidt omfang er baseret på udnyttelsen af geologiske naturværdier. I løbet af de seneste årtier er erkendelsen af, at naturressourcerne må forvaltes med omhu vokset markant. Det forstærker nødvendigheden af en geologisk udrednings- og kortlægningsindsats, som kun kan gennemføres effektivt, såfremt geologisk viden og fortolkninger, der danner baggrund for politiske og administrative tiltag vedrørende de geologiske naturværdiers forvaltning, tager udgangspunkt i velordnede databaser, herunder arkiver og magasiner, hvor et omfangsrigt materiale af måleresultater, jordartsprøver m.v. er samlet.

I medfør af Lov nr. 181 af 8. maj 1950 om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund, Lov nr. 237 af 8. juni 1977 om råstoffer, Lov nr. 299 af 8. juni 1978 om vandforsyning m.v. og Lov nr. 293 af 10. juni 1981 om anvendelse af Danmarks undergrund, er der således pligt til at indsende til DGU visse data og prøver, der er af betydning for landets geologiske kortlægning. På grundvandsområdet har der allerede siden 1926 været tilsvarende indberetningsforpligtelser. DGU er således datacentret for disse oplysninger med de forpligtelser, der følger heraf vedrørende dataregistrering og bearbejdning, opstilling af geologiske modeller, kortlægning og rådgivning.

Siden starten i 1888 er der sket gentagne justeringer såvel med hensyn til metodevalg, kvalitetskrav og indsatsområder som med hensyn til undersøgelses finansiering og arbejdets tilrettelæggelse. Især gennem de senere år, hvor DGU i stigende grad er blevet involveret i komplicerede problemstillinger på miljø- og energiområderne, er der satset kraftigt på etablering af tværfagligt sammensatte projektgrupper. Endvidere er det i et vist omfang lykkedes at skaffe mulighed for finansiering af tidssvarende teknologi (instrumentel samt EDB-maskinel og programmel).

I DGU's tidlige fase var opgaverne især koncentreret omkring fremstilling af kort med tilhørende beskrivelser af jordlagene umiddelbart under terrænoverfladen, og DGU forestod selv dataindsamlingen.

Perioden fra omkring 1920 frem til begyndelsen af 1970'erne var i vid udstrækning karakteriseret ved et engagement i en række mere specifikke opgaver, som var affødt af vekslende samfundsmæssige behov for at skaffe rede på f.eks. grundvandsforekomster, byggeråstoffer (som ler, sand og grus) og energiråstoffer (som brunkul og tørv). Desuden var DGU jævnlige involveret i forundersøgelser for større anlægsarbejder (bro- og motorvejsbyggeri, havneanlæg). Hovedindsatsen blev derved drejet væk fra en systematisk kortlægningsprocedure til opgaver af mere målrettet art.